

МОЗ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР НАУКОВОЇ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ТА ПАТЕНТНО-ЛІЦЕНЗІЙНОЇ РОБОТИ
(УКРМЕДПАТЕНТІНФОРМ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформатики
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№329-2012

Випуск 4 з проблеми
«Соціальна медицина»
Підстава: рішення ПК
«Соціальна медицина»

Протокол №2 від 23.02.2012 р.

ГОЛОВНОМУ СПЕЦІАЛІСТУ З ОРГАНІЗАЦІЇ І
УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я
МОЗ АР КРИМ, УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я ОБЛАСНИХ, СЕВАСТОПОЛЬСЬКОЇ
ТА КИЇВСЬКОЇ МІСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ
АДМІНІСТРАЦІЙ

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ЗАХВОРЮВАНOSTІ ДОРОСЛОГО НАСЕЛЕННЯ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ:

ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ СТРАТЕГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ» МОЗ УКРАЇНИ

УКРМЕДПАТЕНТІНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ

А В Т О Р И:

д. мед. н., проф. СЛАБКІЙ Г. О.,
к. мед. н. МЕДВЕДОВСЬКА Н. В.,
к. мед. н. ГОРБАНЬ А. С.,
КРАПІВНА А. А.

м. Київ

Суть виводження: використання аналізу динамічних рядів показників захворюваності дорослого населення України в залежності від гендерного аспекту за основними класами хвороб та нозологічними формами для вивчення їх особливостей та планування рекомендацій щодо збереження та зміцнення стану здоров'я населення з досягненням гендерної рівності.

Пропонується для впровадження в закладах охорони здоров'я (обласних, міських, районних), управліннях охороною здоров'я інформаційно-аналітичних центрах, науково-дослідних інститутах використання аналізу динамічних рядів показників захворюваності дорослого населення України в залежності від гендерного аспекту за основними класами хвороб та нозологічними формами для вивчення їх особливостей та планування рекомендацій щодо збереження та зміцнення стану здоров'я населення з досягненням гендерної рівності.

Оцінка показників захворюваності дорослого населення є провідним критерієм характеристики стану здоров'я населення в цілому. Розвиток захворювань залежить не тільки від впливу факторів зовнішнього середовища, умов та способу життя людини, а й в тому числі від статевих особливостей.

Стан здоров'я жінок і чоловіків є різним, що пов'язано не тільки з анатомофізіологічними відмінностями жіночого та чоловічого організмів, а й з гендерними (психологічними, соціальними та культурними) особливостями.

Експерти ВООЗ визнають, що існує різниця в чинниках, що впливають на стан здоров'я і розвиток хвороб у жінок і чоловіків. Деякі захворювання характерні тільки для чоловіків або тільки для жінок, наприклад, захворювання, що пов'язані з репродуктивною функцією. Інші хвороби, різною мірою впливають на їх

здоров'я. Так, ризик виникнення серцево-судинних хвороб у жінок збільшується вдвічі чи навіть утричі в посткліматеричний період, що зумовлено гормональним дисбалансом. Окрім того, різні ролі чоловіків і жінок у суспільстві зумовлюють схильність до різних захворювань; особливості сприйняття хвороби особистістю ведуть до різниці в готовності прийняти цей факт і звернутися за медичною допомогою. Враховуючи наведене, актуальним постало питання вивчення показників захворюваності з урахуванням гендерного підходу.

Моніторинг основних показників захворюваності дорослого населення з побудовою динамічних рядів у залежності від статі за 2008–2010 роки, який проводив Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України, свідчить про їх зростання, особливо у осіб жіночої статі. Так, в 2010 р. у жінок показники захворюваності зросли на 1,2 % порівняно із 2008р. В 2010 році загальноукраїнський показник захворюваності у чоловіків склав 50062,4, а у жінок – 61865,6 на 100 тис. відповідного населення, що на 19 % вище у жіночої статі. В структурі захворюваності чоловічого населення в 2010 р. домінували хвороби органів дихання (33,89 %), травми та отруєння (12,28 %), хвороби системи кровообігу (11,22 %), органів травлення (4,61 %) та сечостатевої системи (3,33 %). Сумарна частка вказаних класів складала 65,33 % всієї відповідної патології. У жінок у структурі захворюваності переважали хвороби органів дихання (30,16 %), сечостатевої системи (12,54 %), системи кровообігу (10,52 %), травми та отруєння (5,72 %), хвороби органів травлення (4,09 %). Їх сумарна частка становила 63,03 %.

Не менш важливим критерієм оцінки захворюваності є вивчення регіональних особливостей. В 2010р. у чоловіків найвищі рівні захворюваності пов'язані з розладами психіки та новелінки зареєстровано у м. Севастополі (978,5), Київській області (812,1) та Автономній республіці Крим (801,0); при відповідному загальноукраїнському показнику – 498,3 на 100 тис. відповідного

населення. У жінок максимальні показники реєструвались в Автономній республіці Крим (698,2), та м. Севастополі (508,2); нрн відповідному загальноукраїнському рівні – 296,7 на 100 тис. відповідного населення. У класі «Новоутворення» у чоловічої статі максимальні показники зафіксовані у Харківській (1080,8) та Дніпропетровській (1033,0 на 100 тис. відповідного населення) областях. У той час як у жінок найвищі рівні захворюваності були зареєстровані у м. Києві (2162,0), Дніпропетровській (1819,4) та Харківській (1782,4 на 100 тис. відповідного населення) областях.

В умовах зростання рівнів захворюваності дорослого населення, особливо серед жіночої статі, необхідним є проведення аналізу стану здоров'я населення за всіма класами хвороб та окремими нозологічними формами на загальнодержавному та регіональному рівнях, використовуючи гендерний підхід. Це дозволить об'єктивно оцінити фактори, що впливають на здоров'я жінок та чоловіків з метою подальшого раціонального планування комплексних цільових програм, рекомендацій щодо збереження та покращення стану здоров'я дорослого населення України з метою досягнення гендерної рівності.

За додатковою інформацією з проблеми звертайтесь до авторів листа: ДУ «Український інститут стратегічних досліджень», тел. (044) 576-41-19.

Шановний колего !

Інформаційний лист є основним засобом наукової комунікації інноваційних процесів у галузі. Він зручний для використання, позбавлений інформаційного шуму, містить тільки ту інформацію, що має прикладний зміст. "Укрмедпатентінформ" рекомендує ширше використовувати цей засіб комунікації, видання його **не вимагає значних коштів.**

До відома головних (штатних та позаштатних) спеціалістів
Управління охорони здоров'я обласних (міських) держадміністрацій
відповідальних за реалізацію інноваційних процесів
в обласному (міському) регіоні !